9de Jaargang — Curaçao den 19n. November 1892 — N° 464

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0,25.
Prijs der Advertentiën van 1 tot 7 regels fl 0.50. voor elken regel meer fl. 0,07½.

BUREAU VAN DIT BLAD
PLEIN VAN PIETERMAAI. N° 129.

UITSLUITEND AGENT VOOR EUROPA:
P. JOLY & J. MARTIN,
66, RUE LAFAYETTE, PARIS.

E Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di Abonnement ta fl. 2,— pa tres luna, pagar padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire i Aruba fl 10,— pa anja.
Un number só fl. 0,25.
Un anuncio di 1 té 7 regel fl 0,50, cada regel mas fl. 0,07½.

De katholieke Kerk en de Slavernij.

Vervolg.

Werkte de Katholieke Kerk aldus in het heidensch Rome, niet minder was haar invloed op de volken, die de beschaafde wereld barbaren heette.

De oude Germanen hielden algemeen en bepaalden ook bij wetten, dat de slaaf geen rechten had en gelijk was aan een lastdier. Zijn meester kon hem mishandelen, dooden of verkoopen al naar het hem behaagde. Men bepaalde zijn waarde met een vuistslag, gelijk men een paard zou beproefd hebben. Ieder onderzoek met betrekking tot hem begon met martelingen. Zijn straf was doorgaans een afschuwelijke verminking.

Zonder ophouden werkte de Kerk aan de verbetering van het ellendig lot der slaven. Die arbeid kon echter niet dan langzaam voortgaan. De inrichting der maatschappij — zegt Gfroerer in zijn geschiedenis van het duitsche Volkenrecht in de middeleeuwen — de toestand van het grondeigendomsrecht, het feit, dat het zwaard alleen de nieuwe staten gesticht had, alles verzette zich tegen eene plotselinge afschaffing der slavernij; een dergelijke regeling der toestanden zou een revolutie met onberekenbare gevolgen gehad en het kwaad verergerd hebben. De maatschappij kon volgens geen beter plan herbouwd worden dan door het gebouw steen voor steen op te trekken.

Die arbeid begon in Spanje, dat onderworpen was aan den Visigothen. Het geloof was verspreid onder al het vrije volk die door de vrijmaking der slavernij den weg naar den hemel hadden leerde kennen. Sinds den tijd dat het geloof zoo diep doorgedrongen en deugd voor het volk geen klankloos woord meer was, werden, naar het getuigenis van Salvianus, die vrijlatingen in de Kerk een dagelijksch schouwspel. Een in het jaar 816 te Londen gehouden synode bepaalde, dat de slaven bij den dood van den bisschop vrijgelaten moesten worden. In een andere te Rome verleende Paus Gregorius de vrijheid aan alle slaven die in het klooster traden.

Niet zelden gebeurde het dat de Kerk haar priesters koos uit de slaven die vroeger, hetzij door haar zelve, hetzij door hun meesters vrijgemaakt waren. "Men moet met dankbaarheid de edele en moedige pogingen vermelden, door de geestelijkheid gedaan, om de rechten, die de mensch van nature bezit, en door de slavernij onderdrukt waren, te heroveren." Zoo spreekt de groote Alex. von Humboldt die daarin gevolgd wordt door Biot, Babington, Gibbon en anderen. In de rust van het klooster waar een konings — of gravenzoon de vreugden en smarten van dit leven broederlijk deelde met den zoon van een slaaf, daar kon de vrije en onbevangen blik des geestes, die zoo gemakkelijk de sluier doordringt, welke de ware adel van den mensch voor de massa bedekt, haar terugbrengen tot haar eersten oorsprong die niet anders is dan de herboring in Christus. Niet alleen klom een groot aantal slaven tot de waardigheid van priester en in dien staat door hun verdiensten tot de hoogste waardigheden op, maar dezen, eenmaal zoo hoog verheven, rusten niet voor zij al de hunnen brieven van vrijmaking verschaft hadden. De oude fransche adel zag die vrijmaking en die verheffing met misnoegen aan. Theganus, een man uit den hoogsten stand, was slechts koorbisschop van Troye, terwijl een oorspronkelijke slaaf, Ebbo, te Reims de eerste bisschopszetel van Frankrijk bekleedde.

De Kerk beschermde de vrijgemaakte slaven. In de vijfde, zesde en zevende eeuw, namen verscheidene Conciliën besluiten in dien geest. Vooral was de Kerk er op bedacht den vrijgelatenen middelen van bestaan te verschaffen, want daarin vooral lag de grootste hinderpaal voor een spoedige afschaffing der slavernij. Zij zocht hun een stuk grond in eigendom te verkrijgen, waarop zij onafhankelijk hun handwerk konden uitoefenen. In meerdere testamenten ziet men stukken gronds aan vrijgemaakte slaven nagelaten. Op het Concilie te Londen, in het jaar 1103 gehouden, werd de handel in slaven als een groote misdaad en wreedheid gebrandmerkt en in den schoot der Kerk vormden zich geestelijke Orden van mannen, zooals de Trinitarissen en die van Maria de Mercede, welke ten doel hadden gevangenen en slaven uit de handen der Heidenen vrij te koopen. Deze laatste Orde telde twintig jaar naar haar stichting ongeveer zes honderd huizen in verschillende landen van Europa. Wel mocht dus Macauly in zijn historie over Engeland, zij het ook ondanks zich zelven, zeggen, dat de Kerk alleen de onderdrukking der slavernij in Europa heeft bewerkt.

Slaan wij nu een enkelen blik op den invloed der Kerk met betrekking tot de slavernij in de Nieuwe Wereld. In den aanvang hield de geestelijkheid zich slechts bezig met de voorplanting des geloofs zonder zich met wereldsche belangen in te laten. Maar reeds in 1511 namen de religieuzen, die zich te Haiti gevestigd hadden, de verdediging der inboorlingen op tegen de ondragelijke verdrukking. „Het was een stoute onderneming, zegt de protestantsche geschiedschrijver Peschel in zijn *Geschiedenis van de eeuw der ontdekkingen*, want het was te voorzien, dat zij den strijd aanbonden met alle kolonisten." Niettemin zetten zij zich aan het werk met ijver en omzichtigheid, eerst hun beginselen schriftelijk uiteenzettende en aldus hun plannen luide verkondigende. Montesino begon het eerst openlijk de strijd met het *woord*; de mare hiervan echter werd spoedig bekend aan het spaansche Hof, dat in het behouden van den ouden stand van zaken zeer veel belang stelde ter oorzake van de onmetelijke schatten die uit haar koloniën in haar schoot vloeiden.

Met veel bezwaar kon de geestelijkheid zich bij koning Ferdinand doen hooren. Men wierp, toen op dat de Indianen meer dier dan mensch waren en dat de slavernij voor hen een weldaad was. Een vergadering van god-en rechtsgeleerden bepaalde op dit stuk, dat de Indianen als vrijen zouden behandeld worden en men zich van hen bedienen kon voor een matigen arbeid tegen een voldoend loon. Op het aandringen der geestelijken werden er nog verschillende bepalingen bijgevoegd ten gunsten der ongelukkige indianen. "De geschiedenis zal den moedigen religieuzen voor hun stoutmoedigheid eeuwig dankbaar moeten zijn," zegt bovengenoemde Peschel. Toen Karel V in het jaar 1584 een Opperraad voor de spaansche koloniën instelde, voltooide de eerste Voorzitter van dien raad, de Generaal eener religieuze Orde, Garcia de Loaysa, de afschaffing der slavernij voor de Indianen.

De werking der Kerk was hier tweezijdig, dat wil zeggen, naar binnen en naar buiten. Op het gebied van burgerlijk recht handelde Zij aldus: Was iemand slaaf volgens de Wet dan kon de Kerk hem niet de vrijheid hergeven. Maar waar de vrijheid van een onderdaan, onder welk voorwendsel ook, werd aangevallen, daar was de Kerk de eerste die Haar stem verhief, om de menschelijke rechtvaardigheid tot haar plicht te roepen. Nu was het de stem van een eenvoudigen priester, dan van een vergadering van geestelijken, dan weder van het Opperhoofd der Kerk, die verzet aanteekende en de onrechtvaardigheid als wreedheid laakte. Een reeks van heilzame wetten, ten voordeele van de persoonlijke vrijheid der indianen in de spaansche en portugeesche koloniën gemaakt, staat daar als een onvergankelijk gedenkteeken van de pogingen door de Kerk aangewend voor het geluk van een volk. Al wat ooit voor de vrijheid der indianen gedaan is, dat heeft de Kerk bewerkt. De prediking, de bediening van het sacrament van boetvaardigheid, en de kerkelijke censuren waren de middelen die Zij gebruikte, om de onrechtvaardigheid te bedwingen.

Met betrekking tot de haars ondanks ingevoerde slavernij der Afrikanen stond de Kerk zonder hulp alleen. Zij leide den slaaf ten doop, was voor hem een andere moeder, leerde hem dat hij rechten had in de stad Gods, verbeterde zooveel in haar vermogen was zijn tijdelijken toestand en wist menigmaal zijn vrijlating te bewerken. De vrijheid van het huwelijk der slaven verdedigde zij immer met kracht. Vandaar dat de slavernij in de katholieke staten van Amerika, naar de bekentenis van Macaulay, nooit die barbaarsche en gruwzame vormen heeft aangenomen als in de protestantsche staten. En Alex. von Humbolt, Roscher en Beer getuigen, dat de spaansche Kolonien onzaglijk veel aan de missionarissen te danken hebben. Terwijl de kleurlingen of in het geheel niet in de protestantsche kerken werden toegelaten, of plaats konden nemen in een hoek, door een beschot geheel van de kerk afgescheiden, vulde de katholieke tempels zich met geloovigen van alle kleur, van allen stand.

„De hoofdader van het maatschappelijk leven, zegt Hegel in zijn *Lessen over de philosophie Geschiedenis*, is de persoonlijke vrijheid, die zich openbaart in drie kringen: in het geheel menschelijk geslacht; in een volk, in een stad. In het aziatisch despotisme is één slechts vrij, en zijn al de anderen slaven; de Sultan regeert door zijn grootvizier over den grond en over zijn bewoners, gelijk over een onmetelijke en dooreenwoelende massa. In de Grieksch-romeinsche wereld zijn er veel vrijen, maar de meerderheid is slaaf. In de Germaansch-christelijke wereld zijn allen vrij." Niet slechts het verbreken der slavenboeien kenmerkt het leven der jongere volken, maar vooral het besef van eigenwaarde en onafhankelijkheid. Voor den griek en den romein is de Staat alles; het individu bestaat slechts om wille van het geheel en indien zelfmoord strafbaar is, is het alleen omdat dit een burger aan den Staat ontrooft; bij de christenen echter heeft men voor den mensch, in zoover hij mensch is, een eerbied, die zoo diep in de natuur is ingedrongen, dat geen enkele macht die waagt te schenden en dat alle machten hun steun zoeken in wat men noemt de onvervreemdbare rechten der menschheid.

Hieruit valt af te leiden aan wie men de afschaffing der slavernij te danken heeft. Volgens Guizot zou de ingeboren vrijheidsliefde der Germanen, die weldaad der vrijheid aan de moderne volken geschonken hebben; Sybel beschouwt haar als een vrucht der fransche revolutie — na welke men den vrijen handwerksman als een *force productive*, *Arbeitskraft* is gaan beschouwen en vergeten heeft dat hij een persoon, een mensch is, en een onsterfelijke ziel bezit. Het moderne materialisme, verbonden met de liberale huishoudkunde tracht noodzakelijk die kracht ten zijnen voordeele, aan te wenden; en toch zelfs in den tijd waarin de lijfeigenschap het meest drukte, was de verhouding tusschen heer en lijfeigene een persoonlijke.

Zulke tegenspraak van meenigen zeggen ons, dat wij de oorzaak der herboren vrijheid elders moeten zoeken en naar wat wij uit den mond van protestantsche en ongeloovige geleerden vernomen hebben, zal die wel nergens gevonden worden dan in de Katholieke Kerk.

De Columbusfeesten in de Vereenigde Staten van Noord-Amerika.

Met geestdrift en luister hebben de Vereenigde Staten van Noord-Amerika het vierde eeuwfeest der ontdekking van de Nieuwe Wereld gevierd.

Anders was dan ook niet te verwachten van een republiek, die in haar bloeiend en immer groeikrachtig stedental voor Amerika als een kroon is zwaar van diamanten, en in de naamskeuze van haar bondsdistrict (Columbia) reeds overlang toonde dat zij den grooten Christophorus Columbus zich dankbaar wil herinneren.

In de hier volgende sprokkeling van berichten over de feestviering zal de lezer nogmaals gelegenheid hebben met genoegen op te merken, dat de Noord-Amerikanen de hoogste vertegenwoordigers van het Geloof van Columbus, een kardinaal Gibbons o. a.

naast Lands- en Staatsbestuur hebben zien optreden bij de feestelijkheden.

De elfde October opende de feestdagen ter eere van Columbus te New-York. In tegenwoordigheid van een ontelbare menigte defileerden in de rivier en in de baai der stad een driedubbele rij van zeeschepen, alle feestelijk opgetuigd. De middelste kolonne vormden de vreemde vaartuigen, omringd door de Amerikaansche; het Spaansche oorlogschip had de eereplaats. Na afloop hielden de vice-president der Republiek en het Kabinet der Vereenigde Staten receptie aan boord van een Amerikaansch vaartuig.

Den volgenden dag werd het glanspunt der feestelijkheden gevormd door de onthulling van het gedenkteeken ter eere van Columbus in den namiddag, en een onbeschrijfelijk heerlijken optocht, waarbij veertien wagens, electrisch verlicht, die 's avonds gehouden werd en waarvan er een de *Santa Maria* voorstelde. Het gedenkteeken was een geschenk van de Italiaansch kolonie aan de stad. De plechtige onthulling geschiedde in tegenwoordigheid der Italiaansche kolonie, van den vice-president Mr. Morton; den gouverneur van New-York M. Flower; den burgemeester Mr. Grant, de stedelijke autoriteiten, Mgr. Corrigan den Katholieken aartsbisschop van New-York; den gezant Fava; Italiaansche delegaties en de officieren van het Italiaansche oorlogsschip.

Mejuffrouw Annie Barsoti, de dochter van den president van het comité nam den sluier weg die het gedenkteeken bedekte, waarop de muziek het Italiaansche en het Amerikaansche volkslied speelde, terwijl de artillerie een en twintig kanonschoten losten. Toen de heer Barsotti daarop het monument namens de Italianen had aangeboden en de burgemeester het dankende aanvaard had, verrichte Mgr. Corrigan de aartsbisschop van New-York de inzegening van het gedenkteeken. Nadat de aartsbisschop deze plechtigheid had voltrokken, hielden de gezant en de consul-generaal van Italië redevoeringen, die uitbundig werden toegejuicht, wat evenzeer het geval was met die van den vice-president, waarmede de onthulling besloten werd.

De dertiende zag de feestelijkheden eindigen in een gastmaal gepresideerd door den burgemeester Grant en waaraan behalve de autoriteiten, vreemde zeeofficieren ook de tegenwoordige president Cleveland deelnam. De vlaggen van Spanje, Italië en Amerika tooiden de zaal, van het banket.

Onder de voornaamste der andere steden, die New-York zijn hooge geestdrift en schitterende feestviering niet te benijden hadden, mogennog Baltimore, Philadelphia, Jacksonville op Florida en het eenige Chicago genoemd worden.

De beide eerstgenoemde bogen evenzeer op een fraai gedenkteeken, dat den feestdag in herinnering zal doen blijven. Te Baltimore verrichtte Kardinaal Gibbons de plechtige inzegening en hield daarna een redevoering, waarin Z. Em. het gedenkteeken een blijvend bewijs noemde van de broederlijke liefde tusschen de Amerikanen en Italianen.

Te Philadelphia hielden drie duizend Italianen eene manifestatie ter eere van hun beroemden landgenoot en de redevoeringen zoowel in het Engelsch als in het Italiaansch uitgeproken, als mede de volksliederen gezongen rondom het in Fairmont park opgerichte monument getuigden ook hier luide welke rijke bezieling de naam van den grooten Genuees wekt bij mannen, die zich boven bekrompen vooroordeelen verheffende, een standplaats innemen hoog genoeg om in de gestalte van den genialen man, die toch zulk een eenvoudig Christen was, het groote en grootsche met eenzelfden blik te omvangen.

NIEUWSBERICHTEN.

CURACAO.

Bij gouvernements beschikking is de heer H. A. Willemsen benoemd tot klerk, en onder toezicht van den Gezaghebber, belast met de uitvoering van den postdienst op Bonaire;

is de jongeling W. van Romondt aangesteld tot geëmploijeerde op het postkantoor;

is:

a. met intrekking, voor zooveel noodig wat den heer J. M. Coates Cole betreft, van de beschikking van den 17n. November 1891 No. 682, aan dien heer eervol ontslag verleend als Gouvernements-geneeskundige op Aruba;

b. de heer H. E. Oduber benoemd tot Gouvernements-geneeskundige op Aruba; en

c. de heer J. M. Coates Cole benoemd tot geneesheer, belast met de armenpraktijk in het stadsgedeelte bewesten de haven, en tevens belast met de waarneming der armenpraktijk in het 3e. en 4e. district op dit eiland.

Er zal verkiezing plaats hebben van twee leden voor de Kamer van Koophandel en Nijverheid ter vervanging van de heeren J. W. Heldewier Vignon en M. P. Curiel, die aan de beurt van aftreding zijn, op Dinsdag, den 22n. November 1892, in de Raadzaal van het Raadhuis.

De kiezers worden herinnerd, dat de stembriefjes kunnen worden ingeleverd van des ochtends *negen* tot op het *middaguur.*

Bij Gouvernements beschikking is bepaald, dat de quarantaine zal worden opgeheven voor schepen, personen en goederen, die na 5 November ll. uit *Hamburg* of uit *Frankrijk* zijn vertrokken.

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven:

Eug. Abreu & Co. D. B. D. Jesurum, Luis Restrepo W, Jose Ma. Pezano, Francisco Jose Delgado, Santana Suavedra, Carlota C. de Goico, Clorinda en la Roche, Carlo Rafael Gaelanos, Eduardo Rodriguez, Bicento Maduro de Arcoz, Horocio Torres 2. Leonardo Moors, J. E. van der Meulen & Zoon, C. W. Nemin, L. Moors, Carlos N. Isenis, Francisco Gilambri, Julio F. Sarria, Antuan Pyper, Soledad Gonzalez, Anna Mendoza, Antonio J. Henriquez.

NEDERLAND.

—Het bekende Lid der Tweede Kamer mr. L. W. C. Keuchenius vierde den 22 *Oct.* zijn zeventigsten geboortedag.

Op 19jarigen leeftijd gepromoveerd tot doctor in de beide rechtswetenschappen, begaf hij zich een jaar later naar Indië en werd reeds op 28 jarigen leeftijd Lid van het Hooggerechtshof.

In 1853 kwam hij, na een twaalf jarig verblijf in Indië, in het moederland terug, werd in 1854 benoemd tot secretaris generaal aan het Departement van Koloniën en in 1855 tot lid van den Raad van Indië.

Van 8 Augustus 1866 tot Januari 1868 was hij inmiddels weer naar Nederland teruggekeerd als Lid van de Tweede Kamer.

In Mei 1868 vertrok hij weder naar Indië als hoofdredacteur van het *N. Bat. Handelsblad.*

In Oct. 1874 werd hij wederom, door Gorinchem verkozen, als Lid van de Tweede Kamer en bleef tot April 1888 Kamerlid, eerst voor Gorinchem, daarna voor Middelburg (tot 1886) en eindelijk voor Amersfoort (tot 1888).

Van April '88 tot Februari '90 was hij Minister van Koloniën in het kabinet-Mackay en sedert afgevaardigde voor Goes, ter vervanging van den Heer De Savorin Lohman.

—De heer Van Nunen, die 8 Nov. de reis naar O. Indië aannam, heeft van de meesten zijner medeleden in de Kamer afscheid genomen. Als lid der Tweede Kamer nam hij zijn ontslag, zoodat eerlang eene nieuwe verkiezing voor Zevenbergenmoeten plaats hebben.

Over dit eminent lid der Katholieke partij, dat verliet schrijft de Haagsche correspondent van de *Prov. Gron. Ct.* het volgende: „Waar vindt men meer trekvogels dan in een hofstad? Een dier trekvogels is ook het kamerlid Van Nunen, die weder naar Indië reist, om er zijn loopbaan als koloniaal ambtenaar voort te zetten. Waarom? vragen velen, want de heer Van Nunen was op het Binnenhof een coryphee zijner partij. Van het eerste oogenblik af toonde zich dit Katholieke lid een vlug, gemakkelijk, aangenaam spreker, die de zaken, waarover hij zijn meening deed hooren, grondig kende en helder uiteenzette. Als de heer Van Nunen het woord vroeg, was hij zeker van een aandachtig gehoor: hij trok volk, en dat zegt zeer veel op het Binnenhof. Daarbij was hij geen partijman tot in het uiterste, en gaf de verstandige denker zijn stem aan wetten, die hij in het algemeen belang noodwendig achtte.

Van Nunen's loopbaan op het Binnenhof is dan ook zeker nog niet geëindigd, maar eenvoudig onderbroken. Men mompelt hier, dat de directeur van het binnenlandsch bestuur. Rovers, met Maart a.s. naar het Vaderland terugkeert. Diens plaats zou dan door een lid der Indische Rekenkamer worden vervuld, terwijl de zetel in laatstgenoemd college ter beschikking van den heer Van Nunen zou gesteld worden. Zeker zou zulk een betrekking den heer Van Nunen nog beter geschikt maken, om later, na aanneming van de nieuwe Kieswet, die wel eens een meerderheid aan de anti-liberale partij zou kunnen brengen, als minister van Koloniën op te treden. Vroeg of laat is dat toch stellig 's mans bestemming: een Indische ambtenaar, die in hooge mate de gave des woords bezit en de sluipgangen van het politieke Binnenhof door-en-door kent — zulk een man is geroepen, in het Glazen Huis op het Plein de portefeuille te aanvaarden.

— Hoeveel het onderhoud der gevangenen jaarlijks kost, blijkt uit de door den minister van Justitie uitgegeven statistiek van het gevangeniswezen over 1891. Volgens deze statistiek zijn uitgegeven voor:

a. gebouwen en meubelen *f* 125,701,65; *b.* personeel in de gevangenissen *f* 365,440,79; *c.* onderhoud der gevangenen *f* 224,864,55; *d.* verlichting *f* 57,584,33; *e.* verwarming *f* 44,042,57; *f.* kleeding en bewassching *f* 65,241,66; *g.* kerk- en schoolbehoeften *f* 13,598,84; *h.* arbeidsloonen *f* 32,431,76; *i.* reisgelden aan gevangenen *f* 1641,84; *j.* geneeskundige behandeling *f* 16,063,21; *k.* cellulaire rijtuigen *f* 13,920,40, totaal *f* 960,561,60.

Dat is alzoo bijna *een millioen*, ongerekend de renten der kapitalen, welke besteed zijn aan het bouwen der gevangenissen.

— Bij het onderzoek der marinebegrooting in de Tweede Kamer heeft de heer Land in zijne afdeeling eene nota overgelegd betreffende het personeel der zeemacht.

— In de engagements-akten voor den kolonialen militairen dienst zijn met ingang van den 1en November e. k. de volgende wijzigingen gebracht:

De personen, die van dien datum af voor genoemden dienst worden aangenomen, verbinden zich om het koninkrijk der Nederlanden als militair te dienen bij de koloniale troepen zoowel in als buiten Europa. De tijd, gedurende welken zij dat zullen doen, gaat dan ook niet meer in met den dag van ontscheping, maar met den dag, waarop die verbintenis door den commandeerenden officier van het koloniaal werfdepôt zal zijn bekrachtigd.

Verder wordt in de akte opgenomen, dat de aangenomene, bij aldien hij in Indië tijdelijk ongeschikt mocht worden bevonden voor de verdere waarneming van den militairen dienst, gehouden zal zijn de door hem aangegane verbintenis gestand te doen op zoodanige wijze als de Regeering, in verband met zij in ziektetoestand, zal goedvinden te bepalen.

BUITENLAND.

Rome.— Volgens *Daily News*— een bericht, dat weinig vertrouwen verdient— is de verhouding tusschen Frankrijk en het Vaticaan zeer gespannen tengevolge van de steeds scherpere kerkvervolgingen, waarmee de republikeinsche regeering de welwillendheid des Pausen ten opzichte van Frankrijk beloont. De Paus heeft alleen ondank ingeoogst voor zijne raadgeving aan de Fransche Katholieken, om de republiek te erkennen. Genoemd blad wil zelfs weten, dat de staatssecretarie te Rome den Franschen gezant gedreigd heeft dat, als die vervolgingen voortduurden, de aanstaande benoeming van Fransche kardinalen, welke nu reeds onderling is overeengekomen, de laatste zou zijn, zoodat de volgende Paus wel eens een Engelschman of Amerikaan konde wezen. — De laatste woorden stempelen het bericht als zeer verdacht.

— Het eerste exemplaar is geslagen van een medaille, welke ter gelegenheid van het bisschoppelijk jubilé des H. Vaders zal worden uitgegeven. Op de eene zijde is de Paus afgebeeld, zijne encycliek over de sociale quaestie schrijvende; op de andere zijde vindt men een Latijnsch opschrift.

Italie.—Het plan tot het houden eener tentoonstelling te Rome tot viering van het 25ste jaarfeest der inneming van de Pauselijke stede door de revolutie, is gevallen. In een gehouden zitting van den gemeenteraad, waar Crispi voor de eerste maal als raadslid zitting had en eene rede hield over de onafscheidbaarheid van Rome en Italië, verklaarde de hertog van Gaetano, burgemeester der stad, dat de tentoonstelling onmogelijk kon geschieden, wijl Rome geen geld meer bezit. Uit het publiek werd toen geroepen: „Voor den Duitschen keizer hadt ge wèl geld!" De zaal werd daarop ontruimd, het publiek verzette zich, en eenige personen werden gevangengenomen. De zitting moest verdaagd worden, en het tentoonstellingscomité heeft zich ontbonden.

Frankrijk.—Het werk, dat de realistische romancier Zola, over zijne reis naar Lourdes schrijft, zal, vóór de verschijning in boekvorm, als feuilleton in de *Gil Blas* worden opgenomen. Het karakter van dit blad in aanmerking genomen, staat het te verwachten, dat Zola's nieuwe werk zich weinig van zijne vorige geschriften zal onderscheiden. Deze mededeeling van den *Univers* weerspreekt dus het gerucht, als zou Zola hebben afgezien van het schrijven van een werk over Lourdes.

— Dezer dagen begroef men te Verdun-sur-le-Doubs op zeer „burgerlijke" wijze een citoyen. De kist was in het graf neergelaten, toen de adjunct van den maire nader trad, eens kuchte, zich het zweet afdroogde, en de volgende woorden als lijkrede uitsprak: „Citoyen Morin, in naam der wet, begraven wij u!" Niet zeer welsprekend, maar heel waar, zegt *Figaro.*

Duitschland.-Zaterdag 15 Oct. passeerde te Berlijn in het strengste incognito de Russische grootvorst Alexis, broeder van den Czaar. Hij vertoefde slechts korten tijd in het Hotel Continental en reisde onmiddellijk door naar Parijs, zonder zich om den Duitschen keizer in het minst te bekommeren. Dat geschiedde onmiddelijk na de taktiek van den Czarewicz, om Weenen eerst aan te doen, juist toen de Duitsche en Oostenrijksche keizers het verlaten hadden. Dezen hadden trouwens hunnerzijds ook de aanwezigheid van den Czaar te Skiernewicz onopgemerkt gelaten, hoewel het onder de Souvereinen gebruikelijk is, dat, wanneer een hunner zijne residentie verlaat en in de nabijheid der grens van des anderen grondgebied vertoeft, deze hem door een afgezant laat begroeten, zooals onlangs koning Leopold baron de Ruzette naar Rijsel zond, toen president Carnot daar was.

— In Duitschland is eene nieuwe opzweeping van den geloofshaat waar te nemen. Na den oproep van den Evangelischen Bond, waarvan gewag is gemaakt, ligt een nieuw bewijsstuk voor de hand, waarin het Protestantisme eindelijk onomwonden voor den dag komt met zijn lang verborgen gehouden gevoel: „Liever een socialistisch dan een Katholiek Duitschland." Onder dit motto is te Berlijn een vlugschrift

verschenen van den Protestantschen schrijver Werckshagen. De titel geeft reeds genoegzaam den inhoud weer: „Protestantsch zij onze banier! Tegen den nieuwen Roomschen koers. Een beroep op het Duitsche geweten."

Belgie.— Antwerpen en Brussel hebben elkaar langen tijd de eer betwist, de Belgische Wereldtentoonstelling van 1895 binnen hare muren te mogen herbergen. De Regeering heeft een einde aan den strijd gemaakt door te beslissen, dat er eene dubbele expositie zal plaats hebben. Brussel zal eene Tentoonstelling hebben voor arbeid, hygiène, reddingsmiddelen en schoone kunsten. Antwerpen voor nijverheid, handel, landbouw en scheepvaart; beide tentoonstellingen zullen door een electrischen spoorweg verbonden worden, die in een minimum van tijd (men spreekt van tien minuten) de bezoekers van de eene stad naar de andere zal overbrengen. Eenige banken hebben reeds 2½ millioen voorgeschoten; de beide steden zullen ieder 250.000, de Regeering 300.000 francs als waarborgfonds storten.

— De verhouding tusschen België en Frankrijk is niet zoo welwillend, als de laatste beleefdheid van koning Leopold aan president Carnot zou doen denken. Tusschen de regeeringen moge goede betrekking bestaan, tusschen de volken heerscht een weinig vriedschappelijke geest, zooals o. a. uit de te Brussel aangeplakte kennisgeving blijkt, welke tot opschrift voert: „Jacht op de Belgen in Frankrijk," en waarin eene groote meeting werd aangekondigd, uitgaande van de Vlaamsche vereenigingen van Brussel en de voorsteden. Zij luidt aldus: „Onze broeders zijn door Franschen uitgeplunderd en verjaagd. De Fransche regeering laat die ongerechtigheid toe, en aan eenige muitemakers, door de rechtbank veroordeeld, wordt door den president der Fransche Republiek de straf kwijtgescholden. Wij moeten eischen, dat de Belgische mijnwerkers, die hunne broodwinning hebben verloren, worden schadeloos gesteld; wij moeten ook protesteeren tegen de kuiperijen van zekere Fransche handlangers, die zich in onze staatkundige worstelingen mengen, de Walen tegen de Vlamingen opzetten, en hun best doen om de annexatie van België voor te bereiden en de nationale onafhankelijkheid ten onder te brengen."

Oostenrijk.— Van 1873 tot en met 1891 hebben zich in het Oostenrijk-Hongaarsche leger 5308 zelfmoorden voorgedaan, of gemiddeld 323 per jaar en 123 per 100,000 man.

Spanje.— De aartsbisschop van Santiago en de advocaat Durand van Barcelona hebben op het Congres te Sevilla de kerkelijk politieke kwesties van Spanje behandeld. Het congres werdt door vele personen bijgewoond. Ook wijdde het een zitting hoofdzakelijk aan de ontdekking van de Nieuwe Wereld en aan den invloed van den Katholieken godsdienst op de beschaving van Amerika. Er werd besloten tot het oprichten van een internationalen Katholiekenbond, die onder den titel *Pro Ecclesia et Pontifice* propaganda zal maken voor het herstel van 's Pausen tijdelijke macht.

— Een bom is door een venster in de kerk van San Ildefonso te Sevilla geworpen, doch richtte geen ongelukken aan. Men denkt met eene uiting van haat te doen te hebben tegen de Katholieken, wier Congres een schitterend verloop heeft, terwijl het Madridsche vrijdenkerscongres wegens de gepleegde schandalen moest ontbonden worden.

— Het klooster la Rabida, dat op staatskosten gerestaureerd werd, is niet aan de Franciscanen in *eigendom* afgestaan maar onder den vorm van: „ter bewaking met het recht van vruchtgebruik," evenals de Augustijnen voor eenige jaren de bewaring van het Escuriaal verkregen. De architect Velasquez, die de Rabida heeft gerestaureerd, is door de Koningin-regentes met de orde van Isabel la Catolica gedecoreerd.

Portugal.— Het Katholieke leven in de Romaansche landen begint zich, dank zij het het driest optreden der ongeloovige genootschappen, krachtiger te ontwikkelen als een gevolg der noodzaak tot verweer.

Terwijl in Frankrijk de Katholiek-constitutioneele partij zich uitbreidt, de Italiaansche Katholieken zich op hunne congressen meer en meer als groep organiseeren, de Katholieken in Spanje een schitterend bewijs der ontwikkeling van hun partijleven geven in hun groot congres te Sevilla, maakt ook Portugal zich op tot de vorming eener Katholieke partij.

Men weet, dat in laatstgenoemd land van politieke en sociale actie der Katholieken tot dusver weinig te bemerken viel. Evenals in Spanje zijn zij in twee politieke groepen verdeeld: de dynastieke aanhangers van het regeerende huis van Braganza en de legitimische voorstanders eener restauratie van dom Miguel op den koningstroon. Het gevolg was, dat de vrijmetselarij de Regeering in handen kreeg, en dat dit zoo bleef in weerwil der herhaaldelijk besproken plannen tot vorming van eene Katholieke partij.

De ongelukken, welke Portugal onder zijn liberaal bewind geleden heeft: staatsbankroet, bedreiging met oorlog en met verlies zijner koloniën, schijnen het volk nu uit zijne dommeling te hebben wakker geschud. Het heeft de handen uit de mouw gestoken en in plaats van besprekingen daden verricht. Het blad *Ordem* van Coimbra meldt, dat eene Katholieke staatspartij in vorming is, die zich op de leest van het Duitsche Centrum schoeit. Het initiatief hiertoe is van Oporto uitgegaan.

De *Ordem* heeft veel vertrouwen op den uitslag der pogingen en schrijft: „Den dag, waarop wij openlijk voor onze zaak zullen optreden, de zaak van godsdienst en vaderland, zal de zege ons zijn; want ons land is Katholiek en heeft geen vertrouwen meer in de thans strijdende partijen. God zal onze pogingen zegenen, zooals Hij die van de Duitsche en Belgische Katholieken gezegend heeft."

Deze organisatie der Katholieken zal hoogstwaarschijnlijk de revolutie voorkomen, die gedurende de laatste jaren in Portugal gedreigd heeft. Wanneer in de Zuid-Amerikaansche republieken de Katholieken, die er de meerderheid vormen, zich ook meer als staatspartij aangesloten hadden, zou men daar niet het liberalisme ieder oogenblik revoluties zien veroorzaken, en zouden niet telkens berichten inkomen van nieuwe opstanden.

Rusland.— Hoewel van burgeroorlogen in Europa gelukkig geen melding valt te maken, is het toch ook daar evenmin als in Zuid-Amerika volkomen rustig. De Balkan biedt nog altijd een element van gevaar voor vredesverstoring aan. Rusland maakt het Turkije hoe langer hoe lastiger: de gezant Nelidoff heeft een gehoor bij den Sultan aangevraagd en dezen weer gekapitteld over zijne welwillende houding jegens Bulgarije, waar alles nog in het oog der mogendheden, die aan het tractaat van Berlijn vasthouden, in een onwettigen toestand verkeert. Sultan Abdul Hamid, die uiterst bang is voor de Russische dreigementen, antwoordde verontschuldigend, dat het zijne bedoeling niet was den Czaar te krenken, en dat hij zonder twijfel het Berlijnsche tractaat zou eerbiedigen. Nelidoff daarop veelbetekenend, dat Rusland niet voornemens was, eenigerlei moeielijkheid aan de Porte te berokkenen, maar.... dat dit van hare eigen toekomstige houding afhing.

Houdt dus de Russische minister van buitenlandsche zaken het oog op het zuiden gevestigd, die van binnenlandsche zaken richt zijne blikken op het westen. De Oostzee provinciën, waar het Duitsch de volkstaal is, worden hoe langer hoe meer gerussificeerd. Met de universiteit te Dorpat bv. is het reeds zoover gekomen, dat deze nu een bijna volslagen Russisch karakter bezit. Het voornemen bestaat ook, om de oude pronunciale indeeling dier streken in Riga, Kurland en Lijfland op te heffen en er twee gouvernementen van te maken, teneinde de russificatie te vergemakkelijken.

Of de Duitsche bladen zich daarover verontwaardigd toonen, behoeft men niet te vragen. Evenwel, zij hebben geen recht tot klagen; hun wordt gemeten met de maat, waarmeê zij anderen toemeten. De Duitschers germaniseeren hunne Poolsche provincies, en zij, hebben het daarin reeds zoover gebracht, dat, terwijl in 1848 het Poolsche grondbezit 3½ en het Duitsche slechts 2¼ millioen morgen bedroeg, thans de verhouding precies omgekeerd is.

De toestand in de Staten van het Oosten is zoo gespannen, dat Rusland, na Griekenland tegen Bulgarije te hebben opgehitst over de kwestie der Grieksche scholen, het nu weer als troef uitspeelt tegen een anderen Balkan-staat, die de partij van het drievoudig verbond heeft gekozen, nl. tegen Rumenië. Griekenland riep zijn gezant te Bucharest terug, en Rumenië deed daarop natuurlijk hetzelfde met zijn gezant te Athene. De aanleiding tot dit geschil is gezocht in een verschil van opinie over de uitvoering van een testament van een Rumeensch onderdaan, die jaren geleden in Griekenland overleden is.

Amerika.—De feesten te Chicago ter gelegenheid van de inhuldiging der Tentoonstellingsgebouwen namen den 19 Oct. reeds een aanvang met eene officiëele receptie, waarop o. a. ook kardinaal Gibbons en de legaat des Pausen verschenen. Daags daarna trok een optocht door de feestelijk uitgedoste straten, die uit NEGENTIGDUIZEND personen bestond! De eigenlijke openingsplechtigheid had den 21sten plaats. Tot bijwoning daarvan is door het Tentoonstellingscomité bij uitdrukkelijk schrijven Mgr. Corrigan, aartsbisschop van New-York, uitgenoodigd, o. a. op grond, zooals in den brief luidt: „dat de Nieuwe Wereldontdekt is onder de bescherming der Kerk, waartoe Uwe Excellentie behoort, en dat het een hooggeplaatst geestelijke was, die Columbus den steun der Spaansche regeerders verschafte."

NOTICIANAN DI CABEL.

Paris, 11 Nov.— Telegrámanan di Dahomey ta bisá koe tropanan francés a toemá Cana i Nuac. E curpa expedicionario ta marchando na e momento akí riba Abomey, capital di Dahomey. Coronel Dodds ta nombrá general.

Viena.— Emperador di Austria a aceptá dimisión di gabinete húngaro.

Paris 12 Nov.— Parcé general Dodds a apoderéle di Abomey, ma e noticia alji no ta oficialmente afirmá.

Mr. Loubet, presidente di conceho di Ministro a pidi cámara di diputadonan di fihá pa dia razón próximo, discusión di un lei penal koe lo ser aplicá contra e periodiconan koe ta excitá pueblo na pillaje i asesinato. E petición alji a produci fuerte discusión. Ministronan ta acusá di tabatin tin masjá indulgencia pa e rebéldenan di Carmaux. Mr. Paul de Cassagnac ta declará koe, agraciando e huelguistanan, Mr. Loubet a someté su mes na e partido liberal.

Un voto di confianza reclamá pa presidente di conceho, no a ser aceptá pa cámara, i continuación di discusión a ser proponé pa dia razón próx., pa 298 voto contra 184.

Paris 13 Nov.— General Dodds, comandante en gefe dje curpa expedicionario di Dahomey, a mandá pa matá en el acto toer europeo koe nan cogé combatiendo den ejército dahomeyano. Na consecuencia dj'esai, nan a fusilá 3 aleman i 1 inglés.

Cruzéronan francés a cogé un vapos di guerra inglés cargá coe skopet Winchester pa Dahomeyánonan. Un grave cuestion diplomática ta sperá den Francia, Inglaterra i Alemania. Ta enteramente probá koe alemannan a proporcioná rei di Dahomey cajonnan di nueva invención i koe inglesnan a usá bandera postal pa cubrí un barcoe cargá cóe pertrecho di guerra.

Na toemamentoe, por asalto, di Nuac, francésnan tabatin 6 morto i 45 herido.

Víctimanan dje explosion di Carmaux a ser derrá pa cuenta di Estado.

Londres.— Director gen: di Correo a priminti di ocupéle dje proyecto pa despachá, fó di Plymouth, correspondencia pa Antiljanan.

New-York.— Según noticia di Paris, ministro, afin di stop, na colonianan francés, importacion semper creciente di mercancia estranjera, a suplicá compañianan di ferrocarril i di navegación pa establécé un flete diferencial na favor di mercancianan francés.

Nan ta anunciá un caso di cólera na Lyon.

Vieua.— Czarewitch ta di visita akí.

Londres.— Princesa Victoria di Wales a engageá coe conde di Roseberry.

Doctor Koch ta sigurá koe Chicago no tin nada di temé di ser infectá pa cólera, pa medio di obhétonan alemán koe ta bai exposición.

Paris. 16 Nov:— Nan ta anunciá algún caso nobo di colera na París, na Holanda i na Hungría.

Nan ta bisa koe gobierno francés tin idea di ehercé presión pa stop salimentoe di courantnan anarquista.

Maján descusionnan riba Canal di Panamá lo principiá den cámara di diputádonan.

Coe 318 contra 211 voto, parlamento a aboli e previlegio di destiladornan.

Sultán di Marruecos a cerrá varios tratado coe Fracia, den di nan tabatin concesión hací.

Paris 17 Nov: Gobierno francés a resolvé di persegui Compañia di canal di Panamá judicialmente.

Awé gabinete lo pidi un voto di confianza, después di discusionnan riba e proyecto di lei riba prensa anarquista. Na caso di negativa, gabinete lo toemá su dimisión.

General Failly a moeri.

Londres.— Nan a ahorcá e envenenador Neill.

Awé Mail inglés di Antiljanan lo yegá Plymonth.

Sucoe existente dia 12 Nov:, 8000 tonclada pa 8700 anja pasá.

LO QUE SE LE HIZO AL REY DE PERSIA

Voy á contar lo que pasó á un cierto gran Rey de Persia. Por supuesto, era rico y sus rentas ascendían á mucho más de lo que él podía gastar. Pues bien, un día su capital fué invadida por un numeroso ejército musulmán que dió una tunda á los persas é hicieron prisionero al Rey. ¿Y qué crees lector que hicieron con él? ¿Crees que le hirvieron en aceite ó que le decapitaron? Nada de eso; no le hicieron daño alguno; solo le encerraron en su propia tesorería, llevándose la llave en el bolsillo. Allé le tienes en un gran salón lleno de diamantes, perlas, esmeraldas, rubís, záfiros y toda clase de piedras preciosas, además de una gran cantidad de dinero. Su Majestad se figuró que, teniendo todo en cuenta, no le iba muy mal; pues allí estaba vivo y sano y rodeado de todas sus riquezas y dijo para sí; "los musulmanes no son tan malos; es verdad que han matado algunos miles de persas, pero eso no significa nada." Poco después, sin embargo, se le antojó al Rey echar un bocado y trató de abrir la puerta, llamó, gritó y por fin dió patadas á la puerta, pero sin resultado, porque, aunque los musulmanes le habían dejado su dinero omitieron hacer arreglos para que comiera; de manera que aquí estaba el Rey con dinero suficiente para comprarse todo el mercado de Covent Garden, pero sin un pedazo de pan para satisfacer las necesidades del estómago, ó, una gota que beber. Ahora se ve lo que aconteció — unas tres semanas después, los persas se sublevaron, echaron fuera á los musulmanes y fueron en busca del Rey y por fin le hallaron en su tesorería, tirado en el suelo, habiendo fallecido de hambre.

Ahora, lo más particular es que, el que no es muerto de golpe, se muere de hambre, como le sucedió al Rey de Persia. ¿No lo crees tu lector? Veremos! El Señor Matthew Clayson, que vive en N°. 206 Thomas Street, West Gorton, Manchester, un hombre honrado, como nos consta, el día 26 de Diciembre último escribió á Londres y en su carta dice: "No podía comer lo que se me ponía delante." ¿Por qué no? El dice que se encontró en este estado en Mayo de 1890; hasta entonces siempre se había encontrado sano, robusto y con mucho ánimo; después empezó á sentirse pesado, adormido y sin ánimo para nada. "Empecé," dice él, "á sentir gran opresión en el pecho y á los costados, aún después de haber participado de la comida más sencilla y ligera, acompañada de dolores fuertes de vientre. Apenas podía respirar y en vía á mi empleo, tenía que descansar con frecuencia y batallar para recobrar mi aliento. Más tarde me entró una tos desagradable y cuando me levantaba de la cama me parecía que me iba á sofocar; lo que continuaba por algunas horas. Siempre estaba sin aliento y la gente me decía que estaba padeciendo de astma. De día en día me hallaba peor y no encontraba ni satisfacción ni goce en la vida. Día y noche estaba abatido y con dificultad iba y volvía de mi trabajo. Fuí á un médico en Clowes Street quien me dijo que estaba padeciendo de influenza y bronquitis y me dió medicinas que no me aliviaron. Viendo el mal estado en que estaba los gefes de la casa donde estoy empleado me dieron permiso para ausentarme y me aconsejaron cambio de aire. Fuí á la isla de Man, pero estuve malo todo el tiempo que permanecí allí y regresé á casa peor de salud que cuando salí de ella.

"A fines de Setiembre de 1890 fuí á dar un paseo á coche hasta Bowdon y allí un amigo mencionó El Jarabe Curativo de la Madre Seigel, añadiendo que le había curado. Compré una botella en el almacén de Cadman en Clowes Street y fué tan grande el alivio que en unos pocos dias me sentí que podía correr á mi trabajo y como si me hubiesen levantado un gran peso de encima. Cuando concluí la botella ya estaba bueno y desde entonces no he vuelto á sentir más dolores ni falta de respiración.

"Hace cuarenta años que he vivido en esta vecindad y veinte y ocho años que trabajo en la misma casa."

(Firmada) MATTHEW CLAYSON.

El Rey de Persia pereció entre sus joyas porque no tenía que comer. Personas que sufren de indigestión y dispepsia, tienen dolores y con frecuencia mueren en medio de la abundancia, porque no pueden comer. A nuestro amigo, el Sor. Clayson casi le sucede lo mismo. Asma, que es causada por los nervios ser envenenados por mala sangre, es uno de los síntomas. Ahora díme: ¿Has conocido á alguna persona que sufra de alguna enfermedad sería mientras pueda comer bien y digerir lo que coma? No, ni jamás lo verás. ¿Y por qué no? Porque la enfermedad empreza con indigestión y concluye con el enfermo morirse hambre. Así sería si la Madre Seigel no pudiera curarlo. De todos modos el Sor. Clayson cree que lo puede curar y de ese modo piensan muchas otras personas.

Imprenta de la Libreria de A. BETHENCOURT & HIJOS, Curaçao.